

אם יש בו אחד משלשה סימנין אלו, הרי זה עוף טהור, ואלו הן: אצבע יתרה, או זפק, והיא המראה, או שהיה קרקבנו נקלף בידי.

זו לפי שאין בכל אלו המינין האסורין מין שאינו דורס ויש בו אחד משלשה סימנין אלו, חוץ מפרס ועזניה; ופרס ועזניה אינן מצויין בישוב אלא במדברות איי הקס הרחוקות עד מאד, שהן סוף הישוב.

יח הנה הקרקבן נקלף בספין ואינו נקלף בידי, ואין בו סימן אחר - אף על פי שאינו דורס, הרי זה ספק; הנה חזק ודבק, והניחו בשמש ונתרפה, ונקלף בידי - הרי זה מתר.

יט אמרו הגאונים שמסכת בידהין שאין מורין להתיר עוף הבא בסימן אחד, אלא אם כן הנה אותו סימן שיקלף קרקבנו בידי; אבל אם אינו נקלף בידי - אף על פי שיש לו זפק או אצבע יתרה, מעולם לא התירוהו.

כ כל עוף שחולק את רגליו כשמותחין לו חוט, שמים לכאן ושמים לכאן, או שקולט מן האויר ואוכל באויר - הרי זה דורס, וטמא. וכל השוכן עם הטמאים ונדמה להן - הרי זה טמא.

כא מיני חגבים שהתיקה תורה - שמונה. ואלו הן: (א) חגב, (ב) ומין חגב, והיא הדבנית; (ג) חרגול, (ד) ומין חרגול, והיא עצרוניא; (ה) ארבה, (ו) ומין ארבה, והיא צפרת פרמים; (ז) סלעם, (ח) ומין סלעם, והיא יתנה ורושלמית.

כב מי שהוא בקי בהן ובשמותיהן - אוכל, והצייד נאמן עליהן, כעוף. ומי שאינו בקי בהן - בודק בסימנין. ושלשה סימנין יש בהן: כל שיש לו ארבע רגלים, וארבע כנפים שחופות רב ארך גופו ורב הקף גופו, ויש לו שני פרעים לנתר בהן - הרי זה מין טהור; ואף על פי שראשו ארך ויש לו זנב - אם היה שמו 'חגב', טהור.

כג מי שאין לו עכשו כנפים או פרעים או שאין לו כנפים החופות את רבו, ועתיד לגדל אותן אחר זמן כשיגדיל - הרי זה מתר מעתה.

כד ובדגים - שני סימנין: סנפיר וקשקשת. וסנפיר - הוא שפורח בו; וקשקשת - היא הדבוקה בכל גופו. וכל שיש לו קשקשת, יש לו סנפיר. אין לו עכשו וכשיגדיל יהיו לו, או שיש לו קשקשת כשהוא בים וכשיעלה ישיר קשקשיו - הרי זה מתר. ומי שאין קשקשיו חופין את פלו - מתר; אפלו אין בו אלא סנפיר אחד וקשקשת אחת - הרי זה מתר.

כל מין שהוא מפריס פרסה ומעלה גנה ויש לו קרניים מפצלות כגון האיל - הרי זה מין טהור בנדאי; וכל שאין קרניו מפצלות - אם היו קרניו כרוכות כקרני השור וחדוקות כקרני העז, ויהיה חזק מבלע בהן, וחדורות כקרני הצבי, הרי זה מין טהור, עד שיהיו בקרניים שלשה סימנין אלו: כרוכות, וחדוקות, וחדורות.

יא במה דברים אמורים? במין שאינו מפירו. אבל שבעת מיני מין האמורין בתורה, אם היה מפיר אותן - אפלו לא מצא לו קרניים, הרי זה אוכל חלבו, וחיב לכסות דמו.

יב שור הבר - מין בהמה הוא. והקוש - אף על פי שאין לו אלא קרן אחת, הרי הוא מין. וכל שסימנין לך אם הוא מין מין או מין בהמה - חלבו אסור, ואין לוקין עליו, ומכסין את דמו, ומכסין את דמו.

יג פלאים הבא מן בהמה טהורה עם מין טהור, הוא הנקרא 'כוי': חלבו אסור, ואין לוקין עליו, ומכסין את דמו. ואין מין טמא מתעבר ממין טהור כלל.

יד סימני עוף טהור לא נתפרשו מן התורה, אלא מנה מינין טמאין בלבד, ושאר מיני העוף מתירין; והמינין האסורין - ארבעה ועשרים מין, ואלו הן: (א) נשר; (ב) פרס; (ג) עזניה; (ד) דאה, והיא ה"רעה" האמורה במשנה תורה (שם טז, ד); (ה) איה, והיא ה"דעה" האמורה במשנה תורה (שם טז); (ו) מין האיה, שכן כתוב בה "למינה" (ויקרא יא, יד) - מקלל שהן שני מינין; (ז) עורב; (ח) ונרזיר, שכן נאמר בעורב "למינו" (שם יא, טו; דברים יד, יח) - להביא את הנרזיר; (ט) ויענה; (י) ותחמס; (יא) ונחף; (יב) ונץ; (יג) ושוהניקא, והוא מין הנץ, שכן כתוב בו "למינהו" (ויקרא יא, טו; דברים יד, טו; יד) וכו'; (טו) ושלך; (יז) ונשוף; (יח) ותנשמת; (יט) ורחם; (כ) ותסידה; (כא) ותאנפה; (כב) ומין האנפה, שכן נאמר בה "למינה" (ויקרא יא, טו; דברים יד, יח); (כג) והדוכיפת; (כד) והעטלף. הרי ארבעה ועשרים.

טו כל מי שהוא בקי במינין אלו ובשמותיהן - הרי זה אוכל כל עוף שאינו מהן, ואין צריך בדיקה. ועוף טהור נאכל במסכת, והוא שיהיה דבר פשוט באותו מקום שנה עוף טהור. ונאמן ציד לומר 'עוף זה התיר לי רבי הצייד', והוא שהחזק אותו ציד שהוא בקי במינין אלו ובשמותיהן.

טז מי שאינו מפיין ואינו יודע שמותיהן - בודק בסימנין אלו שנתנו חכמים: כל עוף שהוא דורס ואוכל, בידוע שהוא מאלו המינין, וטמא; ושאינו דורס ואוכל -

איסורי המינים הטמאים; השרצים

פרק שני

שסע שתי פרסות, מעלת גנה בבהמה - אתה תאכלו

א מקלל שנגמר: 'וכל בהמה מפרסת פרסה ושסעת